

Міністерство освіти і науки України
Поліський національний університет
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

СОЧНЄВА ДАРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА

УДК 657.1:339.1

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ
НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ У КОМУНАЛЬНИХ НЕКОМЕРЦІЙНИХ
ПІДПРИЄМСТВАХ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і тестів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело

_____ Дарина СОЧНЄВА

Науковий керівник
Ярмолюк Олена Феліксівна
кандидат економічних наук, доцент

Житомир – 2023

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету

Рецензент: доцент кафедри фінансів і кредиту Поліського національного університету, к.е.н., доц. КУРОВСЬКА Наталія Олександрівна

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

допустити до захисту

Голова комісії _____
(підпис)

Тетяна ГАЙДУЧОК
(прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за результатами попереднього захисту:

допустити до захисту

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту № 9 від 12 грудня 2023 року

В.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Наталія МАЛЮГА

_____
(підпис)

«12» грудня 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студент(ка) СОЧНСВА Дарина Олександрівна захистив(ла)
кваліфікаційну роботу з оцінкою: сума балів за 100-бальною шкалою _____,
за університетською шкалою _____

Секретар ЕК _____
(підпис)

Ганна МАЙДУДА
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Сочнева Д.О. Організація обліку та контролю за використанням необоротних активів у комунальних некомерційних підприємствах

Кваліфікаційна робота на здобуття наукового освітнього ступеня магістра за спеціальністю 071 - облік і оподаткування. – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

В кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні основи організації обліку і контролю за використанням необоротних активів в комунальних некомерційних підприємствах. Розглянуто економічний зміст поняття «необоротні активи» та їх класифікаційний поділ. Встановлено, що будь-який класифікаційний поділ дозволяє структурувати данні про наявність, порядок надходження, використання та вибуття необоротних активів, робить їх більш релевантними, а отже і більш керованими. Вивчено порядок та нормативно-праве регулювання процесу формування облікової політики щодо необоротних активів. Проведений аналіз діяльності Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні.

Вивчено практичний досвід організації обліку за використанням необоротних активів в комунальному некомерційному підприємстві, а саме: документальне оформлення господарських операцій, порядок оцінки необоротних активів, ведення аналітичного та синтетичного обліку. Розглянуто проблеми проведення контролю за порядком використання необоротних активів в умовах воєнного часу та запропоновано шляхи їх вирішення.

З метою удосконалення механізму контролю за використанням необоротних активів доцільним є запровадження в обліково-контрольну практику перманентної інвентаризації, що дасть змогу точно відстежувати місцезнаходження, стан та порядок використання необоротних активів, що є важливим для планування та прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: необоротні активи, контроль, облік, комунальне неприбуткове підприємство, лікувальний заклад.

ABSTRACT

Sochneva D.O. Organization of accounting and control over the use of non-current assets in communal non-commercial enterprises

Qualification work for obtaining a scientific educational master's degree in specialty 071 - accounting and taxation. – Polissa National University, Zhytomyr, 2023.

The theoretical basis of the organization of accounting and control over the use of non-current assets in communal non-commercial enterprises was studied in the qualification work. The economic meaning of the concept of "non-current assets" and their classification division are considered. It was established that any classification division allows structuring data on the availability, order of receipt, use and disposal of non-current assets, makes them more relevant, and therefore more manageable. The procedure and legal regulation of the process of forming the accounting policy regarding non-current assets has been studied. An analysis of the activities of the Zhytomyr Regional Children's Clinical Hospital was carried out.

The practical experience of organizing accounting for the use of non-current assets in a communal non-commercial enterprise was studied, namely: documentation of economic transactions, the procedure for evaluating non-current assets, keeping analytical and synthetic accounting. The problems of control over the use of non-current assets in wartime conditions are considered and ways to solve them are proposed.

In order to improve the mechanism of control over the use of non-current assets, it is advisable to introduce a permanent inventory into the accounting and control practice, which will make it possible to accurately track the location, condition and order of use of non-current assets, which is important for planning and making management decisions.

Keywords: non-current assets, control, accounting, communal non-profit enterprise, medical institution.

ЗМІСТ

Вступ	6
Розділ 1. Теоретичні основи організації обліку і контролю за використанням необоротних активів в комунальних некомерційних підприємствах	9
1.1 Економічний зміст необоротних активів як облікової категорії та їх класифікація	9
1.2 Формування облікової політики щодо необоротних активів	13
1.3 Характеристика та аналіз діяльності Комунального некомерційного підприємства «Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня» Житомирської обласної ради	16
Розділ 2. Організація обліку і контролю за використанням необоротних активів в комунальних некомерційних підприємствах	21
2.1 Організація обліку використання необоротних активів	21
2.2 Контроль за використанням необоротних активів	25
2.3 Удосконалення організації обліку та контролю за використанням необоротних активів	28
Висновки і пропозиції	32
Список використаної літератури	35
Додатки	41

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Значну питому вагу структури активів в комунальних некомерційних підприємствах займають необоротні активи. Так як комунальні некомерційні підприємства утримуються переважно за рахунок коштів місцевого бюджету, необхідним є раціональне та оптимальне використання такого виду активів. Цього можна досягти лише за умови ефективного управління порядком надходження, використання та вибуття необоротних активів на основі інформаційної бази системи бухгалтерського обліку. Комунальні підприємства повинні дбати про оновлення своєї матеріально-технічної бази, яке можливе переважно завдяки капітальному інвестуванню. Важливим при цьому є забезпечення правильності відображення цих операцій в обліку та оцінка отриманих комунальним підприємством необоротних активів. Зміна положень правових актів, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку в комунальних підприємствах продовжується і викликає необхідність оновлення методичної та організаційної складової облікової системи.

Теоретичним та практичним аспектам обліку та контролю необоротних активів в комунальних підприємствах приділяли увагу багато вітчизняних вчених. Доцільно відмітити наукові доробки П.Й. Атамаса, С.О. Булгакової, О.М. Ганяйло, О.П. Гаценко, Р.Т. Джоги, Г.Г. Кірейцева, Є.В. Мниха, Т.М. Мельника, С.В. Свірка, В.В. Сопка, Н.М. Ткаченко, В.О. Шевчука та ін. Вчені висвітлювали особливості економічного змісту категорії «необоротні активи», давали характеристику нормативно-правовому забезпеченню обліку, давали роз'яснення проблемних аспектів ведення обліку та застосування контрольних заходів щодо необоротних активів в комунальних некомерційних підприємствах.

Не зважаючи на значимість наукових доробок, перманентні зміни в нормативно-правовому забезпеченні, зовнішні фактори спричинені веденням воєнних дій на території України викликають необхідність проведення

додаткових досліджень в частині проблемних аспектів обліку необоротних активів в комунальних некомерційних підприємствах, що зумовлює доцільність проведення подальших досліджень.

Мета і завдання досліджень. Метою дослідження є ознайомлення із теоретичними і практичними аспектами ведення обліку і застосування методологічного інструментарію контролю щодо необоротних активів в комунальних некомерційних підприємствах, а також розробка практичних рекомендацій по удосконаленню обліково-контрольної системи. У відповідності до мети проведеного дослідження нами були виділені завдання:

- розглянути економічний зміст категорії «необоротні активи» та їх класифікаційний поділ;
- вивчити теоретичні аспекти ведення обліку і контролю необоротних активів в комунальних неприбуткових підприємствах;
- провести аналіз діяльності досліджуваного закладу охорони здоров'я;
- ознайомитись із практичними аспектами обліку необоротних активів в досліджуваному комунальному неприбутковому підприємстві;
- визначити шляхи удосконалення обліково-контрольної системи в частині оцінки і використання необоротних активів в комунальних некомерційних підприємствах.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність Комунального некомерційного підприємства «Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня» Житомирської обласної ради, пов'язана із обліком та контролем за оприбуткуванням, використанням та вибуттям необоротних активів.

Предметом дослідження сукупність теоретико-методологічних та практичних аспектів обліку і контролю необоротних активів в комунальних некомерційних підприємствах.

Методи дослідження. В ході вивчення теоретичних аспектів ведення обліку та використання контрольних заходів стосовно оприбуткування, використання та вибуття необоротних активів використовувався метод діалектичного пізнання (при зв'язуванні економічного змісту категорії

«необоротні активи»), аналізу та синтезу (при ознайомленні із проблемними аспектам обліку і контролю необоротних активів, а також при оцінці нормативно-правового регулювання ведення обліку необоротних активів), спостереження, комплексного та системного підходів до вивчення та оцінювання показників діяльності комунального некомерційного підприємства, що дають характеристику практичному досвіду ведення обліку та застосування контрольних процедур щодо необоротних активів.

Інформаційним джерелом при написання кваліфікаційної роботи слугували наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених із розгляду проблематики ведення обліку необоротних активів та проведення контролю за їх збереження та використанням в комунальних некомерційних підприємствах, матеріали міжнародних і всеукраїнських конференцій, нормативно-правові акти за темою дослідження (закони України, стандарти бухгалтерського обліку, методичні рекомендації, накази, інструкції, постанови), а також практичні матеріали контрольних перевірок та даних бухгалтерського обліку КНП «Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня».

Практичне значення дослідження полягає в розробці практичних рекомендацій по удосконаленню обліково-контрольної діяльності щодо надходження, використання та вибуття необоротних активів в досліджуваному комунальному некомерційному підприємстві, які можуть використовуватися в його практичній діяльності. Це дасть змогу підвищити ефективність прийнятих управлінських рішень та підвищить релевантність обліково-контрольних даних.

Практична значущість пропозицій підтверджена довідкою № від грудня 2023 року, виданою Житомирською обласною дитячою клінічною лікарнею.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В КОМУНАЛЬНИХ НЕКОМЕРЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

1.1 Економічний зміст необоротних активів як облікової категорії та їх класифікація

Діяльність комунальних некомерційних підприємств в більшості випадках пов'язана із наданням послуг соціального характеру: культурного, наукового, охорона здоров'я та ін. При цьому головною умовою забезпечення належного рівня виконання таких функцій є наявність необхідної кількості необоротних активів та ефективне їх використання. Досягнення ефективності використання можна досягти завдяки раціональній організації бухгалтерського обліку та відображення інформації щодо необоротних активів, яка відповідає реальному стану справ, у фінансовій звітності. Для того щоб правильно організувати порядок ведення цієї ділянки обліку перш за все потрібно розуміти економічний зміст облікової категорії «необоротні активи» і бути обізнаним із їх класифікаційним поділом.

Своїм виникненням необоротні активи завдячують поняттю капітал. Іноді вчені навіть ототожнюють поняття необоротних активів в капіталу, що є не зовсім правильним. З нашої точки зору, ці поняття хоч і близькі за економічним змістом, проте капітал є більш ширшим поняттям, адже він характеризує умови формування вартості. Необоротні активи ж являють собою конкретні форми капіталу, завдяки яким стає можливим реалізація певних функцій суб'єкта господарювання.

Економічний зміст категорії необоротні активи наведено в додатку А. Розглянувши наведені у додатку думки, що економічного змісту категорії «необоротні активи» можна відмітити, що розгляду цього питання приділена значна увага. Під необоротними активами слід розуміти матеріальні та

нематеріальні цінності, які приймають участь у діяльності суб'єкта господарювання терміном більше одного року.

Характеристика необоротних активів наведена на рис. 1.1:

Рис. 1.1 Характеристика необоротних активів

Для забезпечення ефектності управління використанням необоротними активами важливим є їх класифікаційний поділ. Класифікація відіграє особливу роль в обліковому процесі суб'єктів господарювання. Класифікація - багатоступінчастий, розгалужений розподіл логічного обсягу поняття, упорядкування об'єктів за істотними ознаками [47, с. 293].

Відповідно Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку [14] необоротні активи поділяються на:

- основні засоби;
- інші необоротні матеріальні активи;
- нематеріальні активи;
- знос (амортизація) необоротних активів;
- довгострокові фінансові інвестиції; капітальні інвестиції;

- довгострокові біологічні активи;
- відстрочені податкові активи;
- довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи;
- гудвіл.

Для потреб управління необоротними активами доцільним застосування додаткового класифікаційного поділу необоротних активів (рис. 1.2):

Рис. 1.2 Класифікація необоротних активів для потреб управління [2]

В таблиці 1.1 проілюстрована наявність і рух необоротних активів суб'єктів господарювання:

Таблиця 1.1

Наявність і рух необоротних активів за їх видами у вітчизняних підприємствах за 2022 рік*

	Первісна (переоцінена) вартість активів на початок року, тис.грн	Переоцінка (дооцінка +, уцінка –) первісної (переоціненої) вартості активів, тис.грн	Вартість активів, що надійшли за рік, тис.грн/	Вартість активів, що вибули за рік, тис.грн	Інші зміни вартості активів за рік (+/-), тис.грн	Амортизація за рік, тис.грн	Первісна вартість повністю амортизованих активів, тис.грн	Залишкова вартість активів, тис. грн	
								на початок року	на кінець року
Усього	10569758045	304945510	956410229	376680835	-24282330	502428941	475545710	4417701199	4891300904
Матеріальні активи	10217679416	283050273	909524818	333005537	-26406386	474974890	453681341	4223051837	4683457759
будівлі житлові	1634798217	16839879	42369983	34049548	835090	29979512	27588525	438425374	423762263
будівлі нежитлові	1990635022	184728962	193469398	70167718	-8228741	87686031	98197497	1079414478	1192073640
інженерні споруди	1743418856	29862813	146297724	19317810	-16133358	55429968	71027509	762003297	895810482
машини, обладнання та інвентар	3030095656	31905053	309276168	132290445	-5104756	201335412	179214444	1094334043	1226496006
транспортні засоби	1179829639	4921002	107865336	31630879	-1205321	61953043	45987344	367038435	404479367
земля ³	185622109	-2192501	23864164	9144489	733583	54546	53376	185413306	198622500
ДБА рослинництва	6743403	8315	1062568	387098	9619	395925	296722	4664266	5142655
ДБА тваринництва	31410470	377687	9494397	6944929	-156710	865472	50077	29393219	32124987
інші матеріальні активи	303275711	17445829	56860762	24831653	4415814	34388474	29589366	170055410	202437282
інвестиційна нерухомість	111850333	-846766	18964318	4240968	-1571606	2886507	1676481	92310009	102508577
Нематеріальні активи	352078629	21895237	46885411	43675298	2124056	27454051	21864369	194649362	207843145

* Таблиця побудована за даними https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/ibd/osn_zas/arh_neob_akt_za_vud_akt_u.htm

В дослідженнях вчених можна відстежити багато чисельні варіанти класифікації необоротних активів. Проте, якщо підсумувати, то будь-який класифікаційний поділ дозволяє структурувати данні про наявність, порядок надходження, використання та вибуття необоротних активів, робить їх більш прозорішими, а отже і більш керованими.

В практичній діяльності, про свідчать і дані таблиці 1.1.матеріальні цінності займають найбільшу питому вагу в складі необоротних активів

На сучасному етапі розвитку необоротні активи набувають таких ознак: існування ймовірності того, що суб'єкт господарювання у майбутньому отримає економічну вигоду, яка пов'язана з використанням цього активу; собівартість цього активу може бути достовірно оцінена; термін корисного використання становить більше одного календарного року чи операційного циклу; не підлягають реалізації протягом одного року; переносять свою вартість на вироблений продукт частинами; є немонетарними активами (крім довгострокової дебіторської заборгованості); є неліквідними господарськими засобами; можуть мати матеріальну та нематеріальну форму; можуть амортизуватися та не амортизуватися [9].

1.2 Формування облікової політики щодо необоротних активів

Облікова політика — це набір принципів, правил, методів і процедур, які обрані підприємством або організацією для відображення в бухгалтерському обліку своїх господарських операцій і подальшої підготовки фінансової звітності. Ця політика визначає, яким чином господарські операції будуть зафіксовані, вимірювані, класифіковані та представлені у фінансових звітах суб'єкта господарювання. При встановленні правил ведення бухгалтерського обліку в межах облікової політики конкретного підприємства необхідно керуватися нормами чинних правових актів. Нормативне регулювання обліку необоротних активів

представлене законодавчими документами, що встановлюють правила та вимоги щодо обліку, визнання, вимірювання та розкриття інформації про необоротні активи в фінансовій звітності підприємств. Основні нормативно-правові акти, що регулюють порядок ведення обліку необоротних активів представлено в додатку В.

Офіційну позицію Міністерства фінансів щодо вимог формування облікової політики підприємства з установа методів оцінки, обліку та процедур, наведено в листі № 27793 [24].

Введення та належне застосування облікової політики є важливим елементом фінансового управління комунальним некомерційним підприємством. Деяке обґрунтування для того, чому облікова політика може поліпшити фінансовий стан підприємства та спростити облікову роботу, включає наступні аспекти:

1. пристосування до конкретних потреб підприємства - облікова політика дозволяє підприємству встановити правила ведення бухгалтерського обліку, які найкраще дають змогу відобразити особливості ведення його господарської діяльності;

2. перманентне, з року в рік, використання елементів облікової політики допомагає уникнути непорозумінь та забезпечує правильність формування показників фінансової звітності в поданні фінансової інформації;

3. підтримка управлінського рішення - вірно розроблена облікова політика являється інструментом, який сприяє прийняттю управлінських рішень, дає змогу ефективно розподіляти ресурси та здійснювати стратегічне планування;

4. спрощення аудиту та перевірок - чітко сформульовані елементи облікової політики полегшують процес здійснення контрольних перевірок, оскільки допомагає суб'єктам контролю розуміти практику ведення бухгалтерського обліку в конкретному підприємстві.

Формування облікової політики щодо необоротних активів — це важливий процес, який передбачає визначення ключових принципів та

правил обліку, які будуть використовуватися комунальним некомерційним підприємством. Під час визначення елементів облікової політики необхідно враховувати наступні чинники (рис. 1.3):

Рис. 1.3 Чинники, що впливають на порядок формування елементів облікової політики в комунальному некомерційному підприємстві

Елементи облікової політики щодо необоротних активів в комунальному некомерційному підприємстві представлено в додатку Б.

Формування облікової політики вимагає вивчення конкретних інформаційних потреб адміністративного персоналу комунального некомерційного підприємства, дотримання стандартів обліку та узгодження з її стратегією управління необоротними активами.

На деякі види необоротних активів нараховують амортизацію (таб. 1.2):

Таблиця 1.2

Види необоротних активів на які нараховується амортизація

№	Вид необоротного активу	Нормативно-правовий акт, що регулює порядок нарахування амортизації
1	Основні засоби	п. 26 НПСБО 7
2	Інші необоротні матеріальні активи (ІНМА)	п. 27 НПСБО 7
3	Нематеріальні активи	п. 27 НПСБО 8
4	Довгострокові біологічні активи (ДБА)	НПСБО 7
5	Інвестиційна нерухомість	Облікова політика підприємства, нормативно не регулюється

Комунальне некомерційне підприємство обираючи метод нарахування амортизації може впливати на порядок формування фінансового результату за звітний період. Вплив методу нарахування амортизації на порядок формування фінансового результату комунального некомерційного підприємства представлено в додатку Г.

Щодо строку корисного використання необоротних активів, то вони визначені в п. 138.3.2 ПКУ [30] і наведені в додатку Д.

Отже, вибір елементів облікової політики є прерогативою суб'єкта господарювання, від яких в прямій залежності знаходиться фінансовий результат діяльності. Проте, в деяких підприємствах до розробки облікової політики підходять формально, без усвідомлення важливості цього інструменту. Основною проблемою такої ситуації є відсутність окремого стандарту бухгалтерського обліку, який би регламентував порядок формування облікової політики.

1.3 Характеристика та аналіз діяльності Комунального некомерційного підприємства «Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня» Житомирської обласної ради

Після проведення медичної реформи у 2018 році, відбулася реорганізація всіх державних лікувальних закладів із бюджетних установ в комунальні некомерційні підприємства. Статутна діяльність медичного

закладу немає на меті одержання прибутку, який би, в подальшому, розподілявся між його власниками. Так як медичний заклад носить статус неприбуткового, то він внесений до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

КНП «Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня» Житомирської обласної ради створене у 1984 році з метою надання висококваліфікованої спеціалізованої медичної допомоги дітям, на основі використання сучасних медичних технологій. Медичні послуги обласною дитячою лікарнею надаються безкоштовно за Е-направленням, а саме:

- консультативно-діагностичне лікування;
- лікувально-профілактичні послуги;
- проведення лабораторних досліджень

Організаційна структура Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні представлено в додатку Ж.

Наведемо характеристику досліджуваного закладу охорони здоров'я за кодами економічної класифікації в таблиці 1.3:

Таблиця 1.3

Показник	Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня
Код ЄДРПОУ	02774119
Вид економічної діяльності за КВЕД	86.10 Діяльність лікарняних закладів
Організаційно-правова форма господарювання	150 Комунальне підприємство

Розглянемо аналіз показників фінансової звітності Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні у таблиці 1.4:

Дані таблиці 1.4 свідчать, що найбільшу питому вагу в структурі активів Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні основні засоби: в 2020 році – 37,5 % або 35010,9 тис. грн., в 2022 році – 42,9 % або 59 477,9 тис. грн (рис. 1.4).

Таблиця 1.4

Аналіз активів і пасивів Житомирської обласної дитячої клінічної
лікарні за 2020-2022 роки*

Стаття	2020 рік		2021 рік		2022 рік	
	тис. грн	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Актив						
<i>I. Необоротні активи</i>						
нематеріальні активи	7 641,8	8,2	7 927,9	8,0	7 928,0	5,7
незавершені капітальні інвестиції	3308,2	3,5	2 422,5	2,5	11 390,7	8,2
основні засоби	35010,9	37,5	46 044,1	46,7	59 477,9	42,9
<i>II. Оборотні активи</i>						
запаси	31476,5	33,7	30 155,2	30,6	39 981,0	28,8
дебіторська заборгованість по розрахункам з бюджетом	89,7	0,1	-	-	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	61,7	0,1	150,2	0,2	194,4	0,02
гроші та їх еквіваленти	15631,2	16,8	11 580,5	11,7	19 168,3	13,8
витрати майбутніх періодів	47,1	0,05	27,7	0,03	23,4	0,02
інші оборотні активи	32,4	0,05	312,7	0,3	432,4	0,3
Баланс	93 299,5	100,0	98 620,8	100,0	138 597,3	100,0
Пасив						
<i>I. Власний капітал</i>						
zareestrovaniy (пайовий) капітал	0,1	0,0001	0,1	0,0001	0,1	-
додатковий капітал	22 938,2	24,6	21 561,3	21,9	19 968,7	14,4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	36443,0	39,0	45 400,9	46,0	49 772,7	35,9
<i>II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення</i>						
	22 733,4	24,4	18 535,3	18,8	36864,2	26,6
<i>III. Поточні зобов'язання</i>						
поточна кредиторська заборгованість за:						
- товари, роботи, послуги	98,8	0,1	-	-	-	-
- розрахунками з бюджетом	16,1	0,02	21,3	0,02	1197,1	0,9
- розрахунками із страхування	-	-	-	-	1116,8	0,8
- розрахунками з оплати праці	230,2	0,3	36,8	0,04	4 284,0	3,1
доходи майбутніх періодів	10 835,8	11,6	13 060,1	13,2	25 296,2	18,3
інші поточні зобов'язання	3,9	0,004	5,0	0,005	97,5	0,1
Баланс	93 299,5	100,0	98 620,8	100,0	138 597,3	100,0

* таблиця складена на основі звітності Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні: https://zhodkl.zt.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/finance_zvit

Збільшення питомої ваги основних засобів відбулося завдяки придбання нового медичного обладнання та надходження його у вигляді благодійної допомоги. Також велику питому вагу займають запаси - 33,7 % та 28,8% у 2020 та 2022 роках відповідно. Наявність великої кількості запасів пов'язана із господарською діяльністю лікарні. Адже для того щоб здійснювати основний вид діяльності необхідна велика кількість лікувальних препаратів, перев'язувальних матеріалів, продуктів харчування.

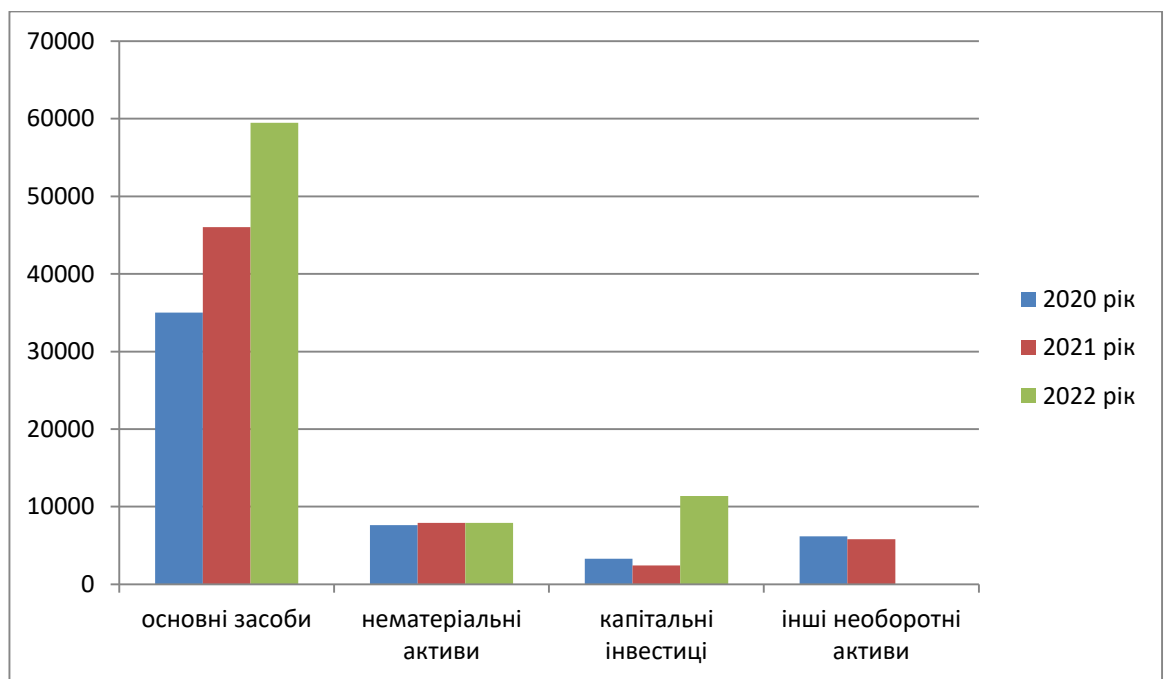

Рис. 1.4 Динаміка вартості необоротних активів Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні за 2020-2022 роки

Що стосується пасиву балансу Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні, то найбільшу питому вагу займає нерозподілений прибуток 39,0% і 35,9 % відповідно в 2020 та 2022 роках. Зросла заборгованість лікарні по оплаті праці з 0,3 % до 3,1 % або ж з 230,2 тис. грн. до 4284,0 тис. грн. Це пов'язано не лише із збільшення розміру заробітної плати в динаміці 2020-2022 років, але й не своєчасною її виплатою.

За допомогою рис. 1.5 розглянемо динаміку показників формування фінансових результатів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні за 2020-2022 роки:

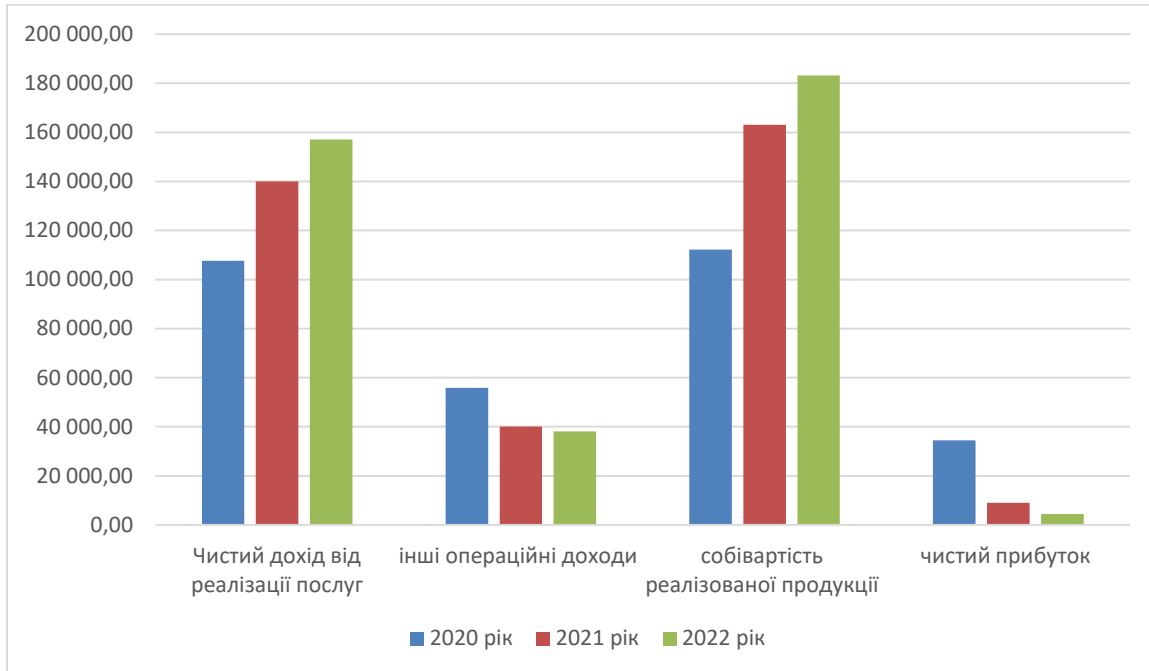

Рис. 1.5 Динаміка показників формування фінансових результатів в Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні за 2020-2022 роки*

* діаграма складена на основі звітності КНП «Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня»: https://zhodkl.zt.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/finance_zvit_

Розглянувши динаміку показників формування фінансових результатів в Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні за 2020-2022 роки слід відмітити, що не дивлячись на зростання чистого доходу від реалізації послуг, собівартість реалізованих послуг все ж таки збільшується швидшими темпами, що відобразилось негативно на розмірі чистого прибутку.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В КОМУНАЛЬНИХ НЕКОМЕРЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

2.1 Організація обліку використання необоротних активів

Необоротні активи являють собою основу господарських засобів Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні. Для того щоб була забезпечена правильність ведення бухгалтерського обліку необоротних активів в досліджуваній установі був розроблений та затверджений наказ «Про облікову політику» (додаток З), який щороку переглядається головним бухгалтером і, у разі потреби, до нього вносяться зміни. Відповідно до вище згаданого наказу в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні затверджена класифікація необоротних активів. Так, до їх складу в лікарні відносять:

- нематеріальні активи (програмне забезпечення, веб-сайт та ін.);
- основні засоби;
- малоцінні необоротні матеріальні активи;
- незавершені капітальні інвестиції.

Визнання та оцінка необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні регулюється НПСБО 7 «Основні засоби». Види оцінок необоротних активів, що використовуються в досліджуваній установі наведено в додатку М. Ліквідаційна вартість по основних засобах та нематеріальних активів визначається при введенні в експлуатацію. В якості одиниці обліку виступає окремий об'єкт необоротних активів.

Критерії визнання необоротних активів, що застосовуються в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні наведено на рис. 2.1:

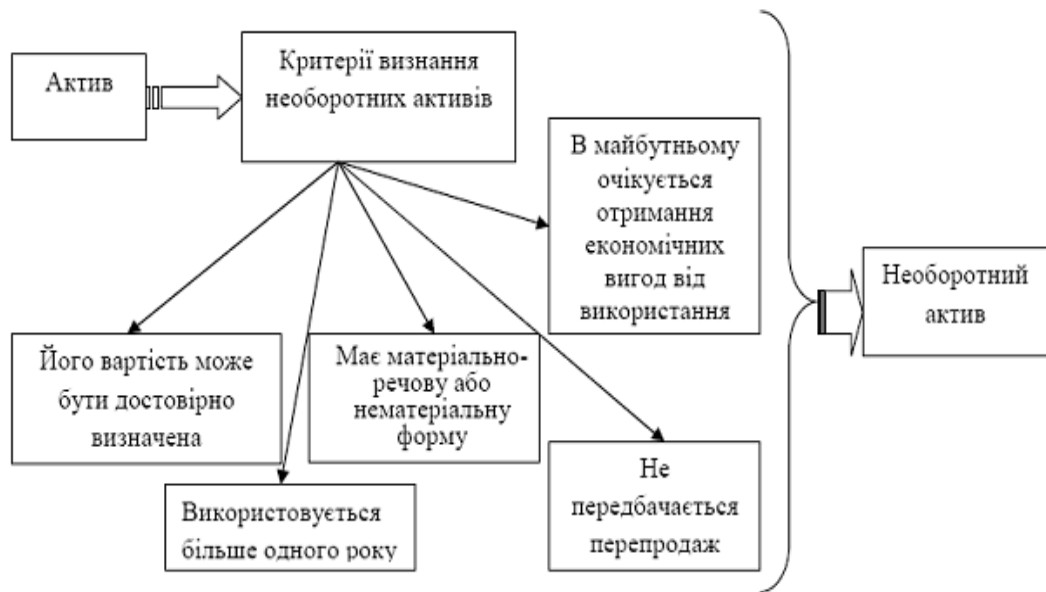

Рис. 2.1 Критерії визнання необоротних активів, що застосовуються в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні

Щодо вартості, до основних засобів в досліджуваній установі відносять ті матеріальні активи, вартість яких більше 20 000 грн. Основні шляхи надходження основних засобів та особливості їх обліку в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні наведено в додатку П.

В досліджуваній установі розроблений графік документообороту (додаток К), який є важливим інструментом для організації та управління процесами обміну документами в організації. Він визначає послідовність етапів, терміни та відповідальних за кожен з них. Графік документообороту дозволяє систематизувати та оптимізувати процес обміну документами. Це сприяє зменшенню часу, необхідного для обробки документів, та забезпечує більш ефективне використання ресурсів. До основних первинних документів, що відображає практику використання необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні відносять: Інвентарні картки обліку основних засобів, Акт приймання передачі основних засобів, Акт прийому-передачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих засобів, Акт списання основних засобів, Акт списання вилучених документів з бібліотечного фонду, Накладна (вимога) на отримання та переміщення основних засобів, Акт на

списання основних засобів [16]. В графіку документообороту відсутнє регулювання порядку складання, передачі та зберігання документів щодо нематеріальних активів і МНМА. Це є недоліком організації бухгалтерського обліку в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні.

До первинних документів з обліку нематеріальних активів відносять: Акт введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів, Інвентарна картка обліку об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів, Акт вибуття (ліквідації) об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів, Інвентаризаційний опис об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів [29].

Нарахування амортизації на основні засоби та нематеріальні активи в лікарні проводиться один раз на рік перед складання річної фінансової звітності. Нарахування амортизації здійснюється на амортизаційну вартість. Типові строки корисного використання необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні встановлені у Відомості типових строків корисного використання, як додаток 4 наказу «Про облікову політику» (додаток Л).

В досліджуваній установі може проводитися переоцінка основних засобів. Це необхідно робити коли розмір відхилення залишкової вартості основних засобів від їх справедливої вартості перевищує поріг суттєвості в розмірі 10 % [1].

Порядок ведення аналітичного обліку необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні наведено в таблиці 2.1:

Таблиця 2.1

Порядок ведення аналітичного обліку необоротних активів

№	Вид необоротних активів	Розріз ведення аналітичного обліку
1	нематеріальні активи	за видами нематеріальних активів та інвентарними об'єктами
2	основні засоби	за інвентарними об'єктами, за матеріально-відповідальними особами
3	МНМА	за інвентарними об'єктами
4	незавершені капітальні інвестиції	за видами капітальних інвестицій

Для обліку необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні використовується ряд рахунків, характеристика яких наведена в таблиці 2.2:

Таблиця 2.2

Характеристика рахунків для ведення обліку необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні*

Назва рахунку	Характеристика рахунку
10 «Основні засоби»	За дебетом відображається надходження основних засобів, які обліковуються за первісною вартістю, сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта, що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта; сума дооцінки вартості об'єкта, за кредитом - вибуття внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів, сума уцінки.
11 «Інші необоротні матеріальні активи»	За дебетом рахунку відображається надходження; сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта, що приводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта; сума дооцінки вартості об'єкта МНМА. За кредитом відображаються вибуття внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта та сума їх уцінки.
12 «Нематеріальні активи»	За дебетом відображається придбання або отримання в результаті розробки нематеріальних активів, які обліковуються за первісною вартістю, та сума дооцінки таких активів, за кредитом - вибуття внаслідок продажу, безоплатної передачі або неможливості отримання підприємством надалі економічних вигод від його використання та сума уцінки.
13 «Знос (амортизація) необоротних активів»	За кредитом рахунку відображається нарахування амортизації та індексації зносу (накопиченої амортизації) необоротних активів, за дебетом - зменшення суми зносу (накопиченої амортизації).
15 «Капітальні інвестиції»	За дебетом відображається збільшення зазначених витрат на придбання або створення матеріальних та нематеріальних необоротних активів, за кредитом - їх зменшення (введення в дію, прийняття в експлуатацію придбаних або створених нематеріальних активів тощо).

* побудовано за Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку [14]

Кореспонденція рахунків з обліку необоротних активів наведена в додатку Н.

Інформація по необоротних активах відображається в складі звітності досліджуваної установи. Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня складає свою звітність відповідно до положень НПСБО 25 «Спрощена

фінансова звітність». Порядок відображення необоротних активів у фінансовій звітності наведена в таблиці 2.3:

Таблиця 2.3

Порядок відображення необоротних активів у фінансовій звітності в
Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні

Форма звітності	Інформація щодо необоротних активів	Номер рядку
Баланс	Нематеріальні активи:	1000
	<i>первісна вартість</i>	1001
	<i>накопичена амортизація</i>	1002
	Незавершені капітальні інвестиції	1005
	Основні засоби	1010
	<i>первісна вартість</i>	1011
	<i>знос</i>	1012

Отже, проаналізувавши практичний досвід організації обліку необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні можна відмітити, що він ведеться відповідно до норм чинного законодавства та внутрішніх правил ведення бухгалтерського обліку. Дані обліку необоротних активів надають чітку та об'єктивну інформацію про порядок використання необоротних активів з метою управління ними та визначення їхнього впливу на фінансовий стан лікувального закладу.

2.2 Контроль за використанням необоротних активів

Контроль використання необоротних активів є ключовим елементом ефективного управління підприємством, сприяє його стійкості і конкурентоспроможності на ринку, є важливим інструментом, що забезпечує ефективність управління такого виду активами досліджуваної установи. Важливість проведення контролю проявляється також в наступному (таб. 2.4):

Таблиця 2.4

Роль контролю в управлінні використанні необоротних активів в
Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні

№	ефект від застосування	характеристика
1	збереження вартості активів	підприємство інвестує значні кошти в необоротні активи, і важливо забезпечити, щоб ці активи правильно експлуатувалися, технічно підтримувалися і не втрачали свою вартість через неправильне використання чи фізичне зношення
2	максимізація ефективності використання	контроль дозволяє ефективно використовувати необоротні активи, що сприяє підвищенню прибутковості діяльності підприємства
3	забезпечення та підтримка надійності та безпеки	проведення контролю дозволяє вчасно виявляти можливі проблеми з технічним станом необоротних активів, що допомагає уникнути аварій, забезпечити безпечність діяльності співробітників на їх робочих місцях та продовжити термін служби обладнання
4	відповідність законодавству	використання контрольних заходів щодо використання необоротних активів допомагає підприємству дотримуватися норм чинного законодавства, пов'язаних із управлінням такого виду активів
5	оптимізація витрат	завдяки систематичному контролю можна виявляти зайві витрати на обслуговування та ремонт необоротних активів і вчасно приймати рішення щодо оптимізації їх розміру
6	планування капітальних витрат	обізнаність про стану необоротних активів дозволяє планувати і раціонально розподіляти капітальні витрати з метою їх оновлення чи заміни

Отже, метою контролю необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні є формування думки суб'єкта контролю щодо достовірності, повноти, законності та правильності відображення в системі бухгалтерського обліку господарських операцій щодо використання необоротних активів.

Основні напрямки контролю необоротних активів в досліджуваній установі наведено в додатку Р.

Система контролю в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні представлена внутрішнім контролем, який проводиться у встановлені керівництвом лікарні строки, уповноваженими на це особами. В додатку С

наведено складові інформаційної бази контролю використання необоротних активів та методика його проведення. Обов'язково вивчення елементів облікової політики закладу охорони здоров'я передуює початку проведення контролю за використанням необоротних активів

Головним методом контролю виступає інвентаризація або ж результати проведення інвентаризаційної перевірки за попередні звітні періоди. Етапи інвентаризації основних засобів та інших необоротних матеріальних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні наведено в додатку Т. Як свідчить практичний досвід проведення інвентаризаційних перевірок порядку використання необоротних активів в досліджуваному закладі охорони здоров'я, то періодичність її проведення становить 1 рік. Проводиться завжди перед складанням річної фінансової звітності.

Воєнний стан в Україні суттєво вплинув на порядок проведення контролю за використанням необоротних активів в медичних закладах. Це пов'язано з тим, що в умовах воєнного конфлікту змінюються умови функціонування організацій, зокрема, закладів охорони здоров'я. В умовах воєнного стану контроль за використанням необоротних активів стає особливо важливим і складним завданням через непередбачувані обставини та зміну умов функціонування суб'єкта господарювання. Як і в будь-якого суб'єкта господарювання, в умовах воєнного стану, в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні можуть виникнути певні проблеми при проведенні контролю за порядком використання необоротних активів в умовах воєнного стану. Доцільною є розробка оперативних процесів управління необоротними активами у воєнний період, таких як швидке введення резервних активів або використання нових технологій для віддаленого моніторингу. За допомогою рис 2.2 нами були визначені можливі проблеми проведення контролю та запропоновано шляхи їх вирішення.

Рис. 2.2 Проблеми та шляхи їх вирішення при проведенні контролю за порядком використання необоротних активів в умовах воєнного стану

Загальною метою є забезпечення життєздатності підприємства та збереження його вартості в умовах воєнного стану.

2.3 Удосконалення організації обліку та контролю за використанням необоротних активів

Для досягнення ефективності при організації обліку необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні доцільною є деталізація його етапів, а саме:

- ідентифікація та визначення об'єктів необоротних активів;

- виокремлення класифікаційних ознак поділу необоротних активів не лише для потреб ведення фінансового обліку, але з метою управління порядком їх використання в досліджуваній установі;

- чітко встановити критерії, норми нарахування амортизації та принципи неможливості її нарахування на окремі об'єкти необоротних активів.

Однією з найчастіших проблем ведення обліку за використанням інформаційних технологій є невизначеність способів реєстрації господарських операцій, що, в свою чергу, призводить до їх повторень чи некоректне відображення у звітності, але за наявності регламентуючих документів з питань організації бухгалтерського обліку на підприємстві можна досягти однакового застосування принципів обліку, а різне відображення та трактування тих самих господарських операцій в обліку та звітності буде ліквідовано, що і покращить комунікацію управління. З нашої точки зору, слід наголосити на тому, що доцільним буде щороку разом з обліковою політикою затвердження нових чи додаткових регламентованих документів [35].

В ході вивчення практичного досвіду організації системи бухгалтерського обліку в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні нами було встановлено, що в установі хоч і розроблений наказ «Про облікову політику», проте останньою датою оновлення його положень датується січнем 2018 року. Це свідчить про те, що у вищезгаданому наказі не враховуються зміни нормативно-правових активів, що відбулися за останні 5 років, в тому числі і з обліку необоротних активів. Наказ «Про облікову політику» Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні містить порядок організації обліку закладу охорони здоров'я як бюджетної установи. Як уже згадувалось, відбулася реорганізація в медичній сфері і відбулися зміни в організаційно-правовій формі. Лікарня функціонує як комунальне некомерційне підприємство. Тому рекомендуємо головному бухгалтеру розробити новий наказ «Про облікову політику», а керівнику затвердити його положення. Це сприятиме підвищенню рівня ефективності

використання необоротних активів і узгодить внутрішній нормативний документ із положеннями чинних нормативно-правових актів.

Так як інвентаризація являється основним методом контролю при використанні необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні, доцільним є запровадження в обліково-контрольну практику перманентної інвентаризації. Постійна (перманентна) інвентаризація є систематичним процесом обліку і контролю за активами підприємства. У відміну від традиційної щорічної інвентаризації, де перевірка активів проводиться один раз на рік, постійна інвентаризація передбачає регулярне ведення обліку і перевірку активів протягом всього року.

До характерних рис перманентної інвентаризації можна віднести:

1. регулярні проведення контролю: необоротні активи перевіряються регулярно, а не лише під час щорічної інвентаризації.
2. використання програмного забезпечення для потреб ведення обліку;
3. зменшення ризику втрат завдяки постійному контролю за порядком використання необоротних активів;
4. швидке виявлення невідповідностей: між фактичними і обліковими даними;
5. оптимізація робочих процесів - підвищення ефективності використання необоротних активів завдяки постійного контролю за активами.
6. готовність до проведення зовнішнього контролю завдяки постійній актуалізації облікової інформації;
7. перманентна інвентаризація дозволяє точно відстежувати місцезнаходження, стан та використання необоротних активів, що є важливим для планування та прийняття рішень;
8. допомагає визначити ступінь зносу активів та планувати їх обслуговування чи заміну на постійній основі.

Постійна інвентаризація допомагає уникнути значних різниць між обліковим та фактичним станом використання необоротних активів, що може виникнути строку їх корисного використання. Цей підхід сприяє більш точному та актуальному управлінню активами комунального некомерційного підприємства.

ВИСНОВКИ

В ході проведеного магістерського дослідження нами були зроблені наступні висновки:

1. Своїм виникненням необоротні активи завдячують поняттю капітал. Іноді вчені навіть ототожнюють поняття необоротних активів в капіталу, що є не зовсім правильним. З нашої точки зору, ці поняття хоч і близькі за економічним змістом, проте капітал є більш ширшим поняттям, адже він характеризує умови формування вартості. Необоротні активи ж являють собою конкретні форми капіталу, завдяки яким стає можливим реалізація певних функцій суб'єкта господарювання.

2. Головною проблемою оптимізації облікової політики є відсутність спеціалізованого стандарту бухгалтерського обліку, який би регламентував її формування. З метою удосконалення облікової політики комунальних неприбуткових підприємств необхідно використовувати такі елементи облікової політики щодо необоротних активів такі, як облікова одиниця, мінімальна вартість об'єкта, порядок встановлення строку корисного використання об'єкта, порядок проведення переоцінки. Це дасть змогу полегшити процес прийняття управлінських рішень та зробить облікову систему більш зручною для застосування контрольних процедур.

3. Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня являється закладом охорони здоров'я, головною метою діяльності якого є надання медичних послуг найвищої якості та надійності. Організаційна структура лікарні включає в себе: консультативну поліклініку, стаціонарне відділення, спеціалізований центр подання допомоги дітям з гострою травмою. Найбільшу питому вагу в структурі активів Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні основні засоби: в 2020 році – 37,5 % або 35010,9 тис. грн., в 2022 році – 42,9 % або 59 477,9 тис. грн. Збільшення питомої ваги основних засобів відбулося завдяки придбання нового медичного обладнання та надходження його у вигляді благодійної допомоги. Діяльність лікарні є прибутковою. Так, розмір чистого прибутку у 2020 році

становив – 34 402,2 тис. грн., в 2022 році – 4 371,8 тис. грн. Значне зменшення розміру чистого прибутку у 7,8 раз відбулося за рахунок значного зростання собівартості наданих послуг Житомирською обласною дитячою клінічною лікарнею.

4. Для досягнення місії створення досліджуваної установи, лікувальному закладу потрібні необоротні активи. В Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні до складу необоротних активів відносять: нематеріальні активи, основні засоби, МНМА, незавершені капітальні інвестиції. Визнання та оцінка необоротних активів регулюється НПСБО 7 «Основні засоби», а також наказом «Про облікову політику». Нарахування амортизації на основні засоби та нематеріальні активи в лікарні проводиться один раз на рік перед складання річної фінансової звітності. Об'єктом обліку необоротних активів окремий їх об'єкт. Так як Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня складає свою звітність відповідно до положень НПСБО 25, то основну інформацію щодо порядку використання необоротних активів можна побачити у формі 1 фінансової звітності «Баланс».

5. Контроль за використанням необоротних активів в умовах воєнного стану є важливим етапом для забезпечення ефективного управління та збереження активів, особливо в умовах непередбачуваності воєнного конфлікту. В Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні періодично, відповідно до графіку, затвердженого керівником лікарні проводиться контроль за порядком використання необоротних активів. Головним методом контролю є інвентаризаційна перевірка. Періодичність проведення такого контролю становить 1 рік, перед складанням річної фінансової звітності, спеціально створеною інвентаризаційною комісією. Нами були визначені можливі проблеми проведення контролю та запропоновано шляхи їх вирішення, а саме: забезпечення збереження документації, періодична фіксація стану необоротних активів, страхування необоротних активів, створення системи моніторингу за порядком використання необоротних активів.

6. З метою удосконалення організації обліку використання необоротних активів в Житомирській обласній дитячій клінічній лікарні пропонуємо відкоригувати положення затвердженого наказу «Про облікову політику», в якому не враховуються зміни нормативно-правових активів, що відбулися за останні 5 років, в тому числі і з обліку необоротних активів. Адже останнє затвердження його датується 2018 роком. Це сприятиме підвищенню рівня ефективності використання необоротних активів і узгодить внутрішній нормативний документ із положеннями чинних нормативно-правових актів.

7. Необоротні активи, такі як медичне обладнання, будівлі, транспортні засоби, капітальні інвестиції вимагають розробки систем моніторингу та управління за для забезпечення їх ефективного використання. Вивчення практичного досвіду контролю за використанням необоротних активів засвідчило, що головним його методом в досліджуваному закладі охорони здоров'я є інвентаризація, яку проводять перед складанням річної фінансової звітності. Пропонуємо запровадити в господарську практику Житомирської обласної дитячої клінічної лікарні перманентну інвентаризація. Такий вид інвентаризації дозволяє точно відстежувати місцезнаходження, стан та порядок використання необоротних активів, що є важливим для планування та прийняття управлінських рішень. Інформація, отримана в результаті проведення перманентної інвентаризації, може використовуватися для оптимізації процесів використання необоротних активів, забезпечуючи уникнення непотрібних витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бакум А.О., Кононова І.В. Особливості обліку та аудиту основних засобів згідно з міжнародними стандартами. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 6, ч. 2. С. 19-25
2. Бойко Р. В., Воронко Р. М., Редченко К. І. Облікове забезпечення системи управління основними засобами підприємства: організаційний аспект. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Економічні науки. 2022. Вип. № 70. С. 13–20.
3. Верига Ю. А., Новохатка Н. О. Методика нарахування, організація обліку та відображення у звітності амортизації основних засобів. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2018. № 5 (90). С. 104–109.
4. Ганяйло О. М., Савченко Н. М., Савченко Р. О. Забезпечення та умовні зобов'язання в міжнародній і національній системах обліку. *Modern Economics*. 2022. № 36(2022). С. 32-37.
5. Горбань С. Ю. Оцінка основних засобів за справедливою вартістю: вимога сьогодення. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. № 15. С. 820–824
6. Горбачова Л.В., Іонін Є.Є. Облік основних засобів: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2018. Том 1, № 10. С. 153-157
7. Гречко А.В. Гармонізація вітчизняної системи бухгалтерського обліку основних засобів з міжнародними стандартами в умовах посилення Євроінтеграційних процесів. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. Вип. 4. 2018. С. 135-141.
8. Гура Н., Мандрика Д. Проблемні питання нарахування амортизації необоротних активів на підприємстві. *Молодий вчений*. 2020. № 2 (78). С. 32–35.

9. Гур'єва І.М. Економічна та облікова сутність необоротних матеріальних активів. *Бізнес Інформ*. 2014. № 10. С. 312-317
10. Гуцаленко Л. В., Гловюк А. С., Ковальчук І. В. Організація обліку та аудиту основних засобів. *Економіка і суспільство*. Мукачєво, 2017. Вип. 8. С. 741-747.
11. Задніпровський О. Г., Мартинів І. К. Оцінка основних засобів в бухгалтерському обліку: засади поліваріантності. *Інтелект XXI*. 2019. № 3. С. 56–60.
12. Задорожний З-М, Муравський В., Костецький Я. Удосконалення обліку необоротних активів у системі ефективного управління ними. 2022. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. Том 5 (46). С. 149–160
13. Ефіменко Т. І. Методологічні аспекти визначення вартості, яка амортизується. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2018. Вип. 2 (26): URL:<http://www.irbisnbuv.gov.ua>.
14. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
15. Кадацька А.М. Економічний зміст та функції амортизації основних засобів. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 13. С.572-575
16. Кафка С. М. Методичні підходи до обліку операцій з надходження необоротних активів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2014. № 797. С. 225–234
17. Китайчук Т. Г. Актуальні питання обліку малоцінних активів. *Економіка та держава*. Економічна наука. Вип. 7. 2021. С. 16–20.

18. Костюнік О.В. Особливості та відмінності обліку основних засобів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. *Економіка, фінанси, право*. 2019. № 1 С. 5-12
19. Костюнік О.В., Чайковська Т.С. Нематеріальні активи як об'єкт бухгалтерського обліку. *Інноваційна економіка*. 2022. № 1 С. 3-10
20. Костюк О. В. Економічна сутність необоротних активів та їх роль у підприємницькій діяльності. *Scientific Journal*. 2019. № 36. С. 233-234
21. Костюнік О. В., Наконечна А. А. Економічний зміст та класифікація основних засобів. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Економічні науки. Харків, 2016. Вип. 21. С. 177-180.
22. Кудлаєва Н. В. Визнання та оцінка основних засобів: реалії сьогодення. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 1 (69). С. 107–114.
23. Кушина О. Об'єкти ОЗ викрадено: що робити бухгалтеру. *Uteka.ua*. 2022. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-hozyajstvennyye-operacii-9-obekty-os-roxishheny-что-delat-buxgalteru>
24. Лист від 21.03.2006 р. № 31-34000-20-16/5770 Міністерства фінансів України на запит щодо створення забезпечення підприємствами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5770201-06#>
25. Матюха М. М. Організаційні засади обліку основних засобів на підприємстві. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2023. № 16. С. 1-18.
26. Мулик Т. О., Цуркан А. О. Інформаційно-організаційні засади аналізу основних засобів в управлінні реальними інвестиціями. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Вип. 29, ч. 2. С. 173-177
27. Мусієнко В. Транспортні засоби для потреб армії в умовах воєнного стану: від юридичних аспектів до документального оформлення й оподаткування. *ЛІГА:ЗАКОН*. 2022. URL: <https://biz.ligazakon.net/>

analitycs/210136_transportn-zasobi-dlya-potreb-arm-v-umovakh-vonnogo-stanu-
vd-yuridichnikh-aspektv-dodokumentalnogo-oformlennya-y-opodatkuvannya.

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text4>.

29. Піскунова Н. В., Чубар Г. Є., Піскунова К. С. Удосконалення документального оформлення операцій з нематеріальними активами. *Економіка і організація управління*. 2013. № 1(15)–2(16). С. 117–124.

30. Податковий Кодекс України : Кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text2>.

31. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань № 879 від 02.09.2014 р. Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.

32. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text3>

33. Про облікову політику : Лист Міністерства фінансів України від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05#Text5>.

34. Про затвердження типових форм первинного обліку (Форми №№ ОЗ-1, ОЗ-2, ОЗ-3, ОЗ-4, ОЗ-5, ОЗ-6, ОЗ-7, ОЗ-8, ОЗ-9, ОЗ-14, ОЗ-15, ОЗ-16) від 29.12.1995 № 352. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95#Text>

35. Прохорова, Л., Фостійчук, А. Актуальні проблеми управлінського обліку основних засобів в сучасних умовах за використанням інформаційних технологій. *Молодий вчений*, 1 (77), 2020. С. 6-11.

36. Пчелинська Г.В. Особливості обліку вибуття основних засобів в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*. Випуск № 51.

2023. URL: <https://oleks/Downloads/2462-Текст%20статті-2375-1-10-20230621.pdf>

37. Савченко Р. О. Внутрішній контроль: проблеми та перспективи. *Ефективна економіка*: електрон. журн. 2019. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?n=9&y=2019>.

38. Савченко Р. О., Савченко Н. М. Управлінський контроль у неприбуткових організаціях. *Економіка та держава*. 2019. № 2. С. 53–57.

39. Савченко Н. М. Особливості формування облікової політики в неприбуткових організаціях. *Бухгалтерський облік, оподаткування та контроль в умовах міжнародної економічної інтеграції*: тези доп. всеукр. наук.-практ. конф., 10–11 жовт. 2019 р. К. : НУБіП України, 2019. С. 143–145.

40. Савченко Н. М. Оцінка системи управлінського контролю в неприбуткових організаціях. *Проблеми обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в умовах глобалізації економіки* : матеріали II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 25 лют. 2019 р. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2019. С. 204–208.

41. Савченко Н.М, Савченко Р.О., Ганяйло О.М. Оцінка та класифікаційний поділ нематеріальних активів. *Ефективна економіка*. № 9 , 2021. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2021/86.pdf

42. Савченко Р. О. Облік і контроль як об'єкти філософських досліджень. *Соціально-економічні аспекти розвитку економіки та менеджменту* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 верес. 2015 р. – Львів : ЛЕФ, 2015. С. 132–134.

43. Сарапіна О., Стефанович Н. Порівняльна характеристика обліку амортизації необоротних активів суб'єктами господарської діяльності: юридичними і фізичними особами. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018. № 1. С. 175–179.

44. Сочнева Д.О. Аудит дебіторської заборгованості. *Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу* : зб. праць учасників

I Міжнар. наук.-практ. конф. (10 листоп. 2022 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2022. С. 346-349

45. Сочнева Д.О. Необоротні активи: особливості обліку в комунальних некомерційних підприємствах. *Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу* : зб. праць учасників II Міжнар. наук.-практ. конф. (9-10 листоп. 2023 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2023. С. 335-338

46. Судак В.О. Особливості обліку та критерії визнання малоцінних активів. *Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук*: матеріали III Міжнародної наукової конференції, м. Рівне, 29 вересня, 2023 р. Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: Європейська наукова платформа. 2023 р. С. 29–30.

47. Сурмін Ю.П. Майстерня вченого: підручник для науковця / Ю.П. Сурмін. К.: Навчально-методичний центр “Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні”, 2006.-302 с.

48. Урусова З. П., Зубачова В. І. Інформаційні технології розрахунку амортизації в національній економіці. *Вісник Запорізького національного університету*. Економічні науки. 2018. № 2. С. 58–64.

49. Шендригоренко М. Т. Актуальні питання обліку та аудиту малоцінних оборотних і необоротних матеріальних активів. *Бізнес-навігатор*. 2018. Випуск 4 (47). С.185-188.

50. Щирська О. В. Облік і внутрішній контроль амортизації основних засобів: теорія і методологія : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. К., Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. 2013. 20 с.

51. Яцко М.В., Яцко Л.Б. Бухгалтерський облік амортизації основних засобів суб'єктів державного сектору в умовах трансформації бюджетних процесів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Економіка». 2015. Вип. 1(45). Т. 2. С. 140–142.

ДОДАТКИ